

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

Башурин Н. Я.

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАЇН ЄС

**Методичні вказівки
для підготовки до семінарських занять
студентів заочної форми навчання**

**Спеціальність – 081 Право
ОС «Бакалавр»**

Івано-Франківськ, 2020

УДК 342.5
Я 79

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №5 від 28 грудня 2020 р.).

Рецензенти:

Олійник О.С. – к.ю.н., доцент кафедри цивільного права Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Кузьмич О.Я. – к.ю.н., доцент кафедри судочинства Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Я 79

Башурин Н. Я. Правоохоронна діяльність країн ЄС. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів заочної форми навчання / Н. Я. Башурин. Івано-Франківськ. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2020. 16 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для підготовки до семінарських занять студентів з навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС», підготовки до здачі заліку. У вказівках викладені: завдання до семінарських і практичних занять, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, перелік питань, які виносяться на обговорення на занятті, контрольних питань для перевірки знань, практичних завдань. До кожної теми поданий перелік літератури, до якого включена монографічна та інші наукові джерела по темі, а також розширений перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідний вид відносин станом на 01.09.2020 р.

Посібник призначений для студентів, аспірантів, викладачів.

© Башурин Н. Я., 2020 рік

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2020 рік

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Правоохоронна діяльність країн ЄС» є навчальним курсом, котрий максимально тісно взаємопов'язаний із рядом інших юридичних дисциплін, оскільки правоохоронна діяльність є актуальною для різних галузей права, а якщо мова йде про таку діяльність в країнах ЄС, тоді прослідковується взаємозв'язок з тими дисциплінами, котрі вивчають законодавство, правопорядок і конституційні засади діяльності органів державної влади в цих країнах.

Перш, ніж дослідити порядок роботи правоохоронних органів в країнах ЄС, потрібно з'ясувати, що таке правоохоронна діяльність в цілому, в чому полягають її особливості, яке її значення і хто є суб'єктами її реалізації. Відповідно суб'єкти правоохоронної діяльності в рамках вивчення курсу є однією з надважливих тем, оскільки саме через призму їх системи, правового статусу, повноважень, завдань і засад діяльності ми можемо розглянути правоохоронну діяльність в різних європейських державах в порівняльно-правовому аспекті.

Одним із ключових суб'єктів правоохоронної діяльності є поліція. Поліція може складати абсолютно різну систему, бути єдиною загальнодержавною чи з регіональними підрозділами, бути поділеною структурно за вузькими напрямками правоохоронної діяльності тощо. Зазвичай усі ці фактори прямо залежать від державного устрою, системи органів державної влади конкретної держави тощо.

Особливість засвоєння дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС» полягає також у необхідності вивчення та аналізу відповідного законодавства країн ЄС і здійснювати їх порівняльний аналіз між собою, а також із українським законодавством, що ускладнено мовним аспектом і різноманітними особливості тих чи інших систем законодавства.

Навчально-методичний посібник складено відповідно до програми курсу «Правоохоронна діяльність країн ЄС» та з врахуванням годин, відведених для практичних занять навчальним планом спеціальності 081-Право для заочної форми навчання. Він містить плани практичних занять, перелік питань для самоконтролю, обов'язкову і додаткову спеціальну літературу, нормативний матеріал. До кожного практичного заняття дається, крім того, домашнє завдання, яке полягає у виконанні методичних та практичних завдань.

На практичному занятті студент повинен закріпити, розширити та поглибити знання, одержані на лекціях та у процесі самостійної роботи з рекомендованими джерелами; брати активну участь у обговоренні проблемних ситуацій; навчитися самостійно аналізувати норми різних галузей права, які регулюють правоохоронну діяльність. Опрацювання студентами питань, винесених на практичні заняття, допоможе їм ґрунтовніше засвоїти особливості правоохоронної діяльності в Україні та країнах ЄС, вміти їх між собою порівнювати і робити висновки з приводу вдосконалення українського законодавства, що регулює правоохоронну діяльність, до європейських стандартів.

Студенти повинні навчитись правильно застосовувати законодавство України та країн ЄС в реальному житті. Цьому сприятиме аналіз та вирішення поданих у посібнику практичних завдань, розв'язувати які слід лише після глибокого засвоєння основних питань теми, поданих у плані. Виконання практичних завдань необхідно починати з усвідомлення викладених у них фактичних обставин справи, осмислення поставлених питань. Вирішення практичних завдань має бути розгорнутим, з посиланням на відповідні норми права, а також, якщо є необхідність, на доктринальні джерела.

Дотримання наведених методичних порад, настанов щодо підготовки до практичних занять та до їх проведення допоможе більш глибоко засвоїти матеріал та використовувати його на практиці.

Для підготовки до семінарських занять студентам рекомендовано наступну нормативну та спеціальну літературу, яка може бути використана при підготовці до вивчення всіх тем, які охоплює навчальна програма курсу «Правоохоронна діяльність країн ЄС»:

1. Біленчук П.Д. Котюк І.І. Гель А.П. Семаков Г.С, Ахтирська Н.М, Круль С.М. Судові та правоохоронні органи України. - К.: Атіка, 2011. 328 с.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 лист. 1950 р. : ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання : ратифіковано Указом Президії ВР УРСР від 26 січ. 1987 р. № 3484-XI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
4. Конституція України. Офіц. вісн. України. 2010. № 72/1 (спец. вип.). Ст. 2598. С. 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
5. Концептуальні підходи до реформування органів внутрішніх справ як складової правоохоронної системи та сектору безпеки і оборони України. Концептуальні підходи до реформування МВС у контексті загальнонаціонального плану реформ :

- Інформаційно-аналітичні матеріали круглого столу, м. Київ, 16.04.2015р. URL: http://www.razumkov.org.ua/upload/przh_Melnyk_militsiya_2015_8_5.pdf.
6. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України у схемах: навч. посіб. – Х.: Право, 2016. 136 с.
 7. Лисюк Ю. В. Щодо питання втілення європейських стандартів у діяльність органів внутрішніх справ. Актуальні проблеми реформування правоохоронних органів : матер. міжнар. науково-практ. конфер., 28–29 берез. 2014 р., Дніпропетровськ. – Дн., 2014. С. 61–63.
 8. Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монографія. – Л. : Астролябія, 2011. 543 с.
 9. Міжнародна поліцейська енциклопедія : У 10 т. Відп. ред. В. В. Коваленко, Ю. І. Римаренко, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. К. : Атіка, 2011. Т. VII. Адміністративно-правове забезпечення поліцейської діяльності. 1120 с.
 10. Організація судових та правоохоронних органів : підручник. Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого ; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. 448 с.
 11. Організація судових та правоохоронних органів: нормативні акти. Упоряд. А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2012. 390 с.
 12. Про Національну поліцію : Закон України № 580-VIII від 02.07.2015 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
 13. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки : Указ Президента України № 276/2015 від 20 травня 2015 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.
 14. Регламент (ЄС) № 513/2014 Європейського Парламенту і Ради від 16.04.2014 р., що запроваджує, як частину Фонду внутрішньої безпеки, інструмент фінансової підтримки для поліцейської співпраці, запобігання іЄ216 боротьби зі злочинністю та антикризового управління, а також скасовує Рішення Ради 2007/125/ЮВС. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog>
 15. Регламент (ЄС) № 514/2014 Європейського Парламенту і Ради від 16.04.2014 р., що встановлює загальні положення про Фонд з питань притулку, міграції та інтеграції та про інструмент фінансової підтримки для поліцейської співпраці, запобігання і боротьби зі злочинністю та антикризового управління. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/>
 16. Субота С. І. Аксіологічні засади правоохоронної діяльності в умовах розвитку громадянського суспільства. Юридичний науковий електронний журнал. №1. 2020. URL: http://lseyj.org.ua/1_2020/9.pdf

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

до здачі заліку для студентів II курсу денної та заочної форм навчання за I семестр 2020-2021 н. р. з навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС»

Тема 1. Предмет навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС». Основні поняття навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС»

Гене́за досліджень дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС». Предмет навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС». Значення навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС» для вивчення інших юридичних дисциплін та взаємодія з ними. Система дисципліни «Правоохоронна діяльність країн ЄС».

Законодавство України та ЄС, що регулює засади організації та функціонування правоохоронних органів.

Тема 2. Поняття і характеристика правоохоронної діяльності

Сутність і природа правоохоронної діяльності. Поняття та характерні ознаки правоохоронної діяльності. Функціональне призначення правоохоронної діяльності. Принципи правоохоронної діяльності. Суб'єкти правоохоронної діяльності.

Основні підходи щодо виокремлення моделей правоохоронної діяльності.

Тема 3. Система правоохоронних органів України: загальна характеристика

Поняття, завдання та правові засади діяльності судів в Україні. Органи прокуратури України: система, завдання, повноваження. Національна поліція України: система, завдання та повноваження. Органи служби безпеки України: поняття, система, завдання та правові засади діяльності. Антикорупційні органи України: система, завдання, повноваження.

Поняття, повноваження, завдання, правові засади діяльності інших правоохоронних органів України: Військова служба правопорядку у Збройних Силах України, органи охорони державного кордону, Антимонопольний комітет України, органи Державної фінансової інспекції тощо.

Тема 4. Правоохоронні органи Європейського Союзу

Система правоохоронних органів Європейського Союзу. Європейське поліцейське відомство (Європол): історія створення, завдання, засади діяльності. Європейська організація з питань юстиції (Євроюст): історія створення, завдання, засади діяльності. Європейська Агенція управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах ЄС (FRONTEX): поняття, особливості функціонування, мета діяльності.

Спеціалізовані допоміжні органи: Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркотичної залежності, Постійний комітет з питань оперативного співробітництва в сфері внутрішньої безпеки, Група експертів з питань торгівлі людьми,

Європейська мережа попередження злочинності, Європейське бюро підтримки з питань притулку, Європейський офіс боротьби з шахрайством.

Тема 5. Система правоохоронних органів Польщі та Чехії

Система правоохоронних органів Польщі. Основні завдання, повноваження, засади діяльності поліції Польщі. Міська варта: поняття, повноваження, завдання. Інші правоохоронні органи Польщі: Центральне слідче бюро поліції, Служба охорони уряду Польщі, Центральне антикорупційне бюро Польщі тощо.

Система правоохоронних органів Чеської Республіки. Поняття, основні завдання, повноваження поліції Чеської Республіки. Пожежна служба Чеської Республіки: поняття, завдання, повноваження. Прикордонна адміністрація Чеської Республіки: поняття, завдання і повноваження. Виконавча служба Чеської Республіки: поняття, завдання та повноваження. Інші правоохоронні органи Чеської Республіки.

Тема 6. Система правоохоронних органів Естонії та Болгарії

Система правоохоронних органів Естонії. Поняття, основні завдання, структура органів поліції Естонії. Прикордонна служба Естонії: поняття, особливості, завдання і повноваження. Поняття, засади діяльності і повноваження Служби внутрішньої безпеки Естонії. Служба порятунку Естонії: поняття, структура, повноваження і засади діяльності.

Система правоохоронних органів Болгарії. Національна поліція Болгарії, її структура, напрями діяльності, повноваження, завдання. Національна жандармерія як структурна частина Національної поліції Болгарії і її повноваження. Центральний офіс боротьби зі злочинністю в Болгарії: поняття, особливості, повноваження і завдання. Національне бюро розслідувань Болгарії: поняття, структура, завдання і засади діяльності. Інші правоохоронні органи Болгарії та специфіка їх діяльності (Національна прикордонна служба, Державна служба національної безпеки, Національна координаційна та організаційна мережа з безпеки в кібер / ІКТ просторі тощо).

Тема 7. Система правоохоронних органів Угорщини та Румунії

Система правоохоронних органів Угорщини. Національна поліція Угорщини: поняття, структура, завдання та повноваження. Прикордонна служба Угорщини: поняття, структура, завдання, повноваження і засади діяльності. Поняття, особливості і повноваження Центру боротьби з тероризмом в Угорщині. Національна служба охорони Угорщини: поняття, повноваження і завдання. Національна служба безпеки Угорщини: поняття, структура, повноваження і засади діяльності. Управління захисту Конституції Угорщини: поняття, засади діяльності, завдання і повноваження.

Система правоохоронних органів Румунії. Національна поліція Румунії: поняття, структура, завдання, повноваження і засади діяльності. Прикордонна поліція Румунії: поняття, структура, особливості та повноваження. Румунська жандармерія: поняття, специфіка діяльності, завдання і повноваження. Інші правоохоронні органи Румунії.

Тема 8. Система правоохоронних органів Франції, Німеччини та Австрії

Система правоохоронних органів Франції. Національна поліція Франції: поняття, структура, завдання і повноваження. Французька жандармерія: поняття, особливості діяльності, завдання і повноваження. Муніципальна поліція Франції: поняття, засади діяльності, завдання і повноваження. Інші правоохоронні органи Франції.

Система правоохоронних органів Німеччини. Поліція Федерального Парламенту Німеччини: поняття, структура, повноваження і завдання. Федеральна поліція Німеччини: структура, завдання, повноваження, засади діяльності. Військова поліція Німеччини: поняття, значення, специфіка діяльності, повноваження. Федеральна митна служба Німеччини: поняття, структура, повноваження і завдання. Інші правоохоронні органи і структури Німеччини.

Система правоохоронних органів Австрії. Поліція Австрії, її структура, завдання та повноваження. Правовий статус Федеральної служби запобігання і боротьби з корупцією Австрії. Інші правоохоронні органи Австрії: структура, завдання та повноваження.

Тема 9. Реалізація правоохоронної діяльності в Україні та країнах ЄС: порівняльний аналіз, проблемні питання та перспективи

Загальна характеристика реформ організації та діяльності правоохоронних органів України. Загальна характеристика реформ організації та діяльності правоохоронних органів країн ЄС (на прикладі країн, що розглядалися протягом курсу). Особливості механізму реалізації правоохоронної діяльності, взаємодії правоохоронних органів України та країн ЄС з метою уніфікації стандартів правоохоронної діяльності. Проблеми і перспективи удосконалення законодавства України, підвищення ефективності правоохоронної діяльності в умовах євроінтеграції.

Тема 1. Правоохоронні органи Європейського Союзу

(2 год)

Дана тема передбачає вивчення структури системи правоохоронних органів Європейського Союзу та особливостей їх функціонування. В межах підготовки до семінарського заняття студентам необхідно розглянути поняття, історію створення, основні завдання, повноваження, компетенцію і засади діяльності таких правоохоронних органів Європейського Союзу, як: Європейське поліцейське відомство (Європол), Європейська організація з питань юстиції (Євроюст), Європейська Агенція управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах ЄС (FRONTEX), Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркотичної залежності та Постійний комітет з питань оперативного співробітництва у сфері внутрішньої безпеки.

Детальне дослідження названих правоохоронних органів надасть можливість ґрунтовно зрозуміти порядок здійснення ними правоохоронної діяльності на території ЄС в якості об'єднання держав для того, аби надалі аналізувати діяльність правоохоронних органів тих чи інших держав-членів ЄС в окремому порядку.

Питання до обговорення:

1. Система правоохоронних органів Європейського Союзу.
2. Європейське поліцейське відомство (Європол): історія створення, завдання, засади діяльності.
3. Європейська організація з питань юстиції (Євроюст): історія створення, завдання, функціонування.
4. Європейська Агенція управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах ЄС (FRONTEX): поняття, особливості функціонування, мета діяльності.
5. Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркотичної залежності.
6. Постійний комітет з питань оперативного співробітництва в сфері внутрішньої безпеки.

Термінологічне завдання:

Європейський Союз, правоохоронна діяльність в ЄС; суб'єкт правоохоронної діяльності ЄС; система правоохоронних органів ЄС; Європейське поліцейське відомство (Європол), Європейська організація з питань юстиції (Євроюст), Європейська Агенція управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах ЄС (FRONTEX), Європейський моніторинговий центр з наркотиків та наркотичної залежності та Постійний комітет з питань оперативного співробітництва у сфері внутрішньої безпеки.

Методичне завдання (обов'язкове до виконання у зошиті або у електронному варіанті):

1. У вигляді таблиці зобразіть перелік основних правоохоронних органів ЄС, їх рік заснування, місцезнаходження та основні завдання діяльності.

№	Назва правоохоронного органу ЄС	Рік заснування	Місцезнаходження	Основні повноваження
1.				

Практичне завдання:

1. Дослідіть чинне законодавство ЄС на предмет правового регулювання статусу і діяльності *Europol*, *Frontex*, *Eurojust*. Визначте, чим регулюється діяльність цих органів і впишіть назви відповідних нормативно-правових актів. Впишіть статті відповідних нормативно-правових актів, у яких вказано призначення і завдання того чи іншого органу.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке правоохоронна діяльність Європейського Союзу?
2. Які основні правоохоронні органи Європейського Союзу сьогодні функціонують?
3. Що таке Європол і яке його основне покликання і завдання?
4. Які повноваження передбачені європейським законодавством у Європолу?
5. Хто сьогодні очолює Європол?
6. Чи взаємодіє Європол з Україною? Якщо так, тоді на основі якого нормативно-правового акту здійснюється така співпраця?
7. Що таке Євроюст? Яке його функціональне призначення?
8. Що таке FRONTEX і в чому його специфіка?
9. Яке основне завдання Європейського моніторингового центру з наркотиків та наркотичної залежності?
10. Постійний комітет з питань оперативного співробітництва в сфері внутрішньої безпеки: що це і які його ключові завдання?
11. Чи взаємодіють усі органи правоохоронної діяльності ЄС з Україною? Відповідь обґрунтуйте.

Література:

Нормативний матеріал:

1. Eurojust Regulation (Regulation (EU) 2018-1727 of the European Parliament and of the Council). URL: [http://eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/EurojustRegulation/Eurojust%20Regulation%20\(Regulation%20\(EU\)%202018-1727%20of%20the%20European%20Parliament%20and%20of%20the%20Council\)/2018-11-21_Eurojust-Regulation_2018-1727_EN.pdf](http://eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/EurojustRegulation/Eurojust%20Regulation%20(Regulation%20(EU)%202018-1727%20of%20the%20European%20Parliament%20and%20of%20the%20Council)/2018-11-21_Eurojust-Regulation_2018-1727_EN.pdf)
2. Regulation (EC) No 1920/2006 on the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1920&from=EN>
3. Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol) and replacing and repealing Council Decisions 2009/371/JHA, 2009/934/JHA, 2009/935/JHA, 2009/936/JHA and 2009/968/JHA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>
4. The European Border and Coast Guard Agency (Frontex) is governed by Regulation (EU) 2019/1896 of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard (OJ L 295, 14.11.2019, p. 1). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>
5. Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union 2012/C 326/01. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj
6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. М-во юстиції України. – К.: Логос, 1998.
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 лисп. 1950 р. : ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97–ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання : ратифіковано Указом Президії ВР УРСР від 26 січ. 1987 р. № 3484–ХІ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
9. Регламент (ЄС) № 513/2014 Європейського Парламенту і Ради від 16.04.2014 р., що запроваджує, як частину Фонду внутрішньої безпеки, інструмент фінансової підтримки для поліцейської співпраці, запобігання боротьби зі злочинністю та антикризового управління, а також скасовує Рішення Ради 2007/125/ЮВС. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog>
10. УГОДА між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво {Угоду ратифіковано Законом № 2129-VIII від 12.07.2017}. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16#Text

Спеціальна література:

1. Безпалова О.І. Взаємодія органів державної влади України зі спеціальними установами ЄС у сфері реалізації правоохоронної функції держави. URL: <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/2161>
2. Білас А. І. Суб'єкти правоохоронної діяльності країн Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. №3 (1). С. 198-208.
3. Білас А. І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / Андрій

- Іванович Білас; Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ. Львів, 2016. 227 с. Бібліографія: с. 189–227 (371 назва).
4. Грицаєнко Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною. Вісник Національної академії прокуратури України. 2012. № 1. С. 91-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2012_1_17.
 5. Каркач П. Координація діяльності правоохоронних органів держав – членів Європейського Союзу / П. Каркач. – Історико-правовий часопис. 2013. № 1. С. 127-134.
 6. Крижановська В., Крижановський А. Тенденції розвитку державної правоохоронної служби в Європейському Союзі. Підприємство, господарство і право. 2018. №11. с. 110-115.
 7. Лисюк Ю. В. Щодо питання втілення європейських стандартів у діяльність органів внутрішніх справ. Актуальні проблеми реформування правоохоронних органів : матер. міжнар. науково-практ. конфер., 28–29 берез. 2014 р., Дніпропетровськ. Дн., 2014. С. 61–63.
 8. Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монографія. Астролябія, 2011. 543 с.
 9. Сірант М. М. Поліцейське співробітництво України і Європейського Союзу – правовий аспект. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2016. № 850. С. 353-360.
 10. Сучасна європейська поліцейстика та можливості її використання в діяльності Національної поліції України : зб. тез доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф.(Харків, 11 квіт. 2019 р.). МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2019. 268 с.

Тема 2. Система правоохоронних органів Франції, Німеччини та Австрії

(2 год)

В межах вивчення даної теми і підготовки до семінарських занять студентам необхідно дослідити системи правоохоронних органів ще трьох передових держав-учасниць Європейського Союзу – Франції, Німеччини та Австрії.

Студентам слід дослідити, з яких суб'єктів складається система правоохоронних органів Франції. Оскільки поліція є одним із найрозгалуженіших правоохоронних органів за своєю структурою у Франції, проаналізувати поняття, правовий статус, повноваження і завдання, структуру Національної поліції, муніципальної поліції та жандармерії.

Також потрібно вивчити систему правоохоронних органів Німеччини, зокрема: поліцію та всі її структурні підрозділи, Федеральну митну службу та інші правоохоронні органи і структури, їх правовий статус та повноваження.

На додаток слід визначити структуру, завдання і функції діяльності поліції Австрії, а також Федеральної служби запобігання і боротьби з корупцією Австрії.

Питання до обговорення:

1. Система правоохоронних органів Франції: загальна характеристика.
2. Структура органів поліції Франції:

- а) Національна поліція Франції.*
- б) Муніципальна поліція Франції.*
- в) Жандармерія Франції.*
- 3. Система правоохоронних органів Німеччини: загальна характеристика.*
- 4. Поліція Німеччини: структура, завдання і повноваження.*
- 5. Правовий статус, завдання і повноваження Федеральної митної служби Німеччини.*
- 6. Система правоохоронних органів Австрії: загальна характеристика.*
- 7. Структура, функції та повноваження поліції Австрії.*
- 8. Федеральна служба запобігання і боротьби з корупцією Австрії: загальна характеристика діяльності.*

Термінологічне завдання:

Правоохоронні органи Франції, правоохоронні органи Німеччини, правоохоронні органи Австрії, національна поліція, муніципальна поліція, жандармерія, митна служба, поліція, Федеральна митна служба Німеччини, Федеральна служба запобігання і боротьби з корупцією Австрії.

Методичне завдання:

- 1. Зобразіть схематично структуру поліції Франції із коротким зазначенням повноважень кожного структурного підрозділу.*
- 2. Складіть порівняльну таблицю структури, завдань і повноважень органів поліції Німеччини та Австрії.*

Критерій порівняння	Поліція Німеччини	Поліція Австрії
1. Структура		
2. Завдання		
3. Повноваження		

Практичне завдання:

- 1. У чинному австрійському законодавстві відшукайте норми, що регулюють діяльність і повноваження Федеральної служби запобігання і боротьби з корупцією Австрії. Випишіть їх і проаналізуйте. Порівняйте їх із діяльністю і повноваженнями*

антикорупційних органів в Україні із посиланнями на норми відповідного українського законодавства.

Контрольні запитання:

- 1. З яких суб'єктів складається система правоохоронних органів Франції?*
- 2. Яка структура поліції Франції?*
- 3. Які основні повноваження і завдання діяльності Національної поліції у Франції?*
- 4. Який правовий статус жандармерії Франції?*
- 5. Що таке Муніципальна поліція Франції?*
- 6. З яких суб'єктів складається система правоохоронних органів Німеччини і чи відрізняється вона від системи правоохоронних органів Франції?*
- 7. Яка структура і повноваження поліції Німеччини?*
- 8. Який правовий статус Федеральної митної служби Німеччини?*
- 9. Як виглядає система правоохоронних органів Австрії?*
- 10. Яка структура і повноваження поліції Австрії?*
- 11. У чому специфіка діяльності Федеральної служби запобігання і боротьби з корупцією Австрії?*
- 12. Що таке жандармерія?*

Література:

Нормативний матеріал:

1. Eurojust Regulation (Regulation (EU) 2018-1727 of the European Parliament and of the Council). URL: [http://eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/EurojustRegulation/Eurojust%20Regulation%20\(Regulation%20\(EU\)%202018-1727%20of%20the%20European%20Parliament%20and%20of%20the%20Council\)/2018-11-21_Eurojust-Regulation_2018-1727_EN.pdf](http://eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/EurojustRegulation/Eurojust%20Regulation%20(Regulation%20(EU)%202018-1727%20of%20the%20European%20Parliament%20and%20of%20the%20Council)/2018-11-21_Eurojust-Regulation_2018-1727_EN.pdf)
2. Regulation (EC) No 1920/2006 on the European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1920&from=EN>
3. Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol) and replacing and repealing Council Decisions 2009/371/JHA, 2009/934/JHA, 2009/935/JHA, 2009/936/JHA and 2009/968/JHA. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>
4. The European Border and Coast Guard Agency (Frontex) is governed by Regulation (EU) 2019/1896 of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard (OJ L 295, 14.11.2019, p. 1). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>
5. Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union 2012/C 326/01. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj

6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. М-во юстиції України. – К.: Логос, 1998.
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 липня. 1950 р. : ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97–ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
8. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання : ратифіковано Указом Президії ВР УРСР від 26 січ. 1987 р. № 3484–ХІ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
9. Конституція Австрії. URL: <https://www.aph.gov.au/~media/AC79BBA0B87A4906A6D71ACCEEF10535.ashx>
10. Конституція Німеччини. URL: <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80201000.pdf>
11. Конституція Франції. URL: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/anglais/constiution_anglais_oct2009.pdf
12. Регламент (ЄС) № 513/2014 Європейського Парламенту і Ради від 16.04.2014 р., що запроваджує, як частину Фонду внутрішньої безпеки, інструмент фінансової підтримки для поліцейської співпраці, запобігання і боротьби зі злочинністю та антикризового управління, а також скасовує Рішення Ради 2007/125/ЮВС. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/instzak/doccatalog>
13. Сайт законодавства Австрії. URL: <https://www.parlament.gv.at/PERK/GES/#:~:text=Gesetze%20werden%20in%20den%20Parlamenten,der%20Organisation%20des%20Staates%20inne>.
14. Сайт законодавства Німеччини. URL: <http://www.gesetze-im-internet.de/>
15. Сайт законодавства Франції. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/>

Спеціальна література:

1. Бірюков П.Н. Поліція Австрії. Поліції країн світу. Авторська рубрика професора Бірюкова П.Н. Євразійський юридичний журнал. URL: <https://eurasialaw.ru/nashi-rubriki/politsiya-gosudarstv-mira/politsiya-avstrii>
2. Бірюков П.Н. Поліція Франції. Жандармерія. Поліції країн світу. Авторська рубрика професора Бірюкова П.Н. Євразійський юридичний журнал. URL: <https://eurasialaw.ru/nashi-rubriki/politsiya-gosudarstv-mira/politsiya-frantsii-zhandarmeriya>
3. Бірюков П.Н. Поліція ФРН. Поліції країн світу. Авторська рубрика професора Бірюкова П.Н. Євразійський юридичний журнал. URL: <https://eurasialaw.ru/nashi-rubriki/politsiya-gosudarstv-mira/politsiya-federativnoj-respubliki-germaniya>
4. Білас А. І. Суб'єкти правоохоронної діяльності країн Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. №3 (1). С. 198-208.
4. Білас А. І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / Андрій Іванович Білас ; Міністерство внутрішніх справ України , Національна академія внутрішніх справ. – Львів, 2016. – 227 с. – Бібліографія: с. 189–227 (371 назва).
5. Григоренко І. А. Принципи правоохоронної (поліцейської) діяльності в Україні та Німеччині. Наше право. 2013. № 7. С. 24-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_7_6.

6. Офіційний сайт Митної служби Німеччини. URL: https://www.zoll.de/DE/Home/home_node.html
7. Офіційний сайт Поліції Австрії. URL: <https://www.polizei.gv.at/>
8. Офіційний сайт Поліції Німеччини. URL: https://www.polizei.de/Polizei/DE/Home/home_node.html
9. Офіційний сайт поліції Франції. URL: <https://www.police-nationale.interieur.gouv.fr/>
10. Офіційний сайт Федеральної служби запобігання і боротьби з корупцією Австрії. URL: <https://www.bak.gv.at/>
11. Правоохоронні органи країн-учасників і партнерів ОБСЄ. URL: https://web.archive.org/web/20160617204616/http://polis.osce.org/countries/details?item_id=19&lang=en
12. Проневич О. С. Доктринальні засади поліцейського права Німеччини та Польщі. Форум права. 2011. № 1. С. 822-828. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
13. Соболев Є.Ю., Коломойцев С.С. Досвід організації та діяльності поліції провідних країн Європи. Форум права. 2010. №2. С. 461-466. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.
14. Суббот А. Застосування в Україні передових світових стандартів організації ефективної діяльності правоохоронних органів. Віче. 2014. № 10. С. 5-8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viche_2014_10_4.